

УДК 342.725
DOI: 10.31733/17-03-2023-127-128

**Мар'яна ЛАВРІЄНКО,
Аліна ОЛІЙНИК**
студентки юридичного факультету
Науковий керівник:
к.філол.наук **Ольга ПОДОЛЯНЧУК**
*(Хмельницький університет управління
та права імені Леоніда Юзькова)*

МОВНЕ ПИТАННЯ В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ НАШОЇ ДЕРЖАВИ

24 лютого 2022 року російська федерація розпочала повномасштабне вторгнення на територію суверенної та незалежної України. Ця подія шокувала не лише українців, а й увесь цивілізований світ. Одним із гострих питань, що набуло широкого обговорення в сучасних дискусіях, є мовний чинник у російсько-українській війні, оскільки його вважають інструментом маніпуляції росії. Остання застосовує мовний фактор як основне виправдання причини агресії, пояснюючи необхідністю захистити російськомовне населення в Україні.

Важливо зауважити, що мовне питання не втрачало своєї актуальності, тому що російсько-українська війна розпочалася ще задовго до 2014 і 2022 років. А саме декілька століть триває війна проти української мови, української ідентичності й державності. Підтвердженням цього є Валувський циркуляр, Емський указ, Сталінські репресії тощо, коли наш народ боровся за своє право на мову, культуру та мистецтво [1]. Тоталітарний режим тих часів не дозволяв розвиватися українському слову, як то мало бути. Слушною є думка Я. Грицака: «Якщо хочеш, щоб народ не став нацією, заборони вживання мови на публічному рівні» [1]. Саме так вчиняла російська імперія: заборонялося писати не лише твори українською мовою, а й газети, статті, – усе, що мало вплив на українців. Навіть уже в добу незалежної України існували розбіжності у виборі державної мови. Тому в нашій країні великий проміжок часу панувала масова двомовність (термін Л. Масенко) [2].

На сьогодні одним із завдань ворога є денаціфікація України, яка полягає в тому, щоб позбавити нас культурної й політичної незалежності й перетворити на народ, який підкорятиметься винятково російській федерації. Тому необхідно усвідомлювати цінність такого чинника, як мова, адже остання робить кожного з нас витривалішими до «хворобливих» зазіхань агресора.

Нині українська мова — кордон, який відмежовує українців від окупаційних військ росії та об'єднує всередині. Мова – це чинник національної безпеки, що в час війни набуває виняткового ідентифікаційного значення [3, с. 221]. Нам необхідно вжити негайних заходів з розширення функціонування української мови, відповідно до Основного Закону нашої держави та Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», не чекаючи завершення війни, а роблячи кожний свій вклад у перемогу над загарбниками.

Одним із основних завдань кожного з нас у час цієї жорстокої війни, яку розв'язала російська федерація, не ослаблювати мовне питання, а навпаки, долучатися до боротьби за українську мову. Варто зазначити, що після 24 лютого 2022 року велика кількість людей намагається перейти на українську мову в спілкуванні. Відомі інфлюенсери почали вести свої блоги й давати інтерв'ю українською мовою, і найголовніше – стали агітувати інших долучатися до боротьби за державну мову. Звісно, що почалося піднесення української мови та культури. Окрім того, за останнє десятиліття спостерігається чітка динаміка зростання кількості тих, хто вважає українську мову рідною: з 57% у 2012 р. до 76% у 2022 р.; російська мова за 10 років втратила більшу частину своїх прихильників, які проживають у нашій державі [4].

Також необхідно підкреслити, що мода на все українське набирає обертів. Люди почали масово купувати одяг з написами «Слава Україні», «Доброго вечора, ми з України» тощо. Також після 24 лютого 2022 року співаки нашої держави почали випускати пісні

лише українською мовою. Засоби масової інформації поширюють інформацію українською. Окрім того, українці стали більш свідомими й перестали слухати російські пісні, фільми тощо. Зараз стало більше тих, хто почав розуміти нищівну роль культурного проникнення всього російського в нашу державу. Як зауважує уповноважений із захисту державної мови Т. Кремень, рівень застосування української державної мови у сфері обслуговування помітно зріс, і це є результатом того, що й суб'єкти господарювання й громадяни України почали інакше ставитися до опанування української мови [5].

Доцільно підкреслити, що процес переходу на іншу мову спілкування потребує часу й певної адаптації. Неможливо за декілька днів навчитися вільно володіти українською мовою в побуті, якщо до цього все своє життя людина спілкувалася лише російською. Для того, щоб російськомовній людині було легше перейти на українську, необхідно підтримувати її в цьому, навіть якщо виходить не зовсім вдало, оскільки головне бажання й прагнення особи – навчитися. Також проводяться курси з вивчення української мови. Хочемо зазначити, що існують безкоштовні мовні курси та розмовні клуби, які діють у багатьох областях України, й про які можна дізнатися на вебдодатку «Інтерактивна інформаційна мапа».

З вищевикладеного стає зрозуміло, що рівень мовної самоідентифікації українців стрімко зростає, для більшості перехід на державну мову став вагомим кроком, наш народ почав розуміти значення мови як чинника об'єднання нації та збереження держави. На жаль, мовне питання набуло широкого резонансу лише після початку війни, але головним є те, що українці зайняли правильну позицію й плекають українську мову.

1. Масенко Л. Мова і політика. Київ: Соняшник, 2004. 120 с.

2. Хрищук А. Українська мова – зброя народу: чому мовне питання під час війни надважливе. Explainer. 27.05.2022 р. URL: <https://explainer.ua/ukrayinska-mova-zbroya-narodu-chomu-movne-pitannya-pid-chas-vijni-nadvazhlive/> (дата звернення: 02.03.2023).

3. Кулик В. «Творення здорового глузду» в сучасному українському дискурсі з мовно-етнічних проблем. Національна академія наук України. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень. Наукові записки. 2003. Вип. 24. С. 218 – 241.

4. Прищак В. Як війна вплинула на ставлення до української мови. Дослідження. Главком. 25.03.2022. URL: <https://glavcom.ua/country/incidents/yak-viyna-vlinula-na-stavlennya-do-ukrajinskoji-movi-doslidzhennya-832891.html> (дата звернення: 02.03.2023).

5. Кремень Т. Питання мови посідає центральне місце в російсько-українській війні. LB.ua. Дорослий погляд на світ. 11.11.2022. URL: https://lb.ua/blog/taras_kremin/535595_pitannya_movi_posidaie_tsentralne.html.

УДК 122/129

DOI: 10.31733/17-03-2023-128-129

Кристина МОЛИТВА

студентка ННІ права та інноваційної освіти

Науковий керівник:

к.соціол.н., доц. **Наталія КОМИХ**

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ФІЛОСОФІЯ БЕЗПЕКИ»: ОСНОВНІ АСПЕКТИ

Наразі наша держава перебуває у стані боротьби за мир та безпеку. Світові партнери України роблять усе можливе, щоб забезпечити дотримання основних положень статуту ООН, які направлені на досягнення безпеки законними методами врегулювання конфлікту та містить заборону втручатися у справи іншої держави. Сьогодні диктує нам необхідність розуміння поняття «безпека», адже саме вірне тлумачення може надати правильний ключ до винайдення нових методів боротьби з порушниками принципу миру та безпеки. Звісно, для досягнення мети розуміння поняття «безпека», а саме «міжнародна та національна безпека», необхідно звернутися до філософського аспекту.

Філософський підхід до розуміння поняття «безпека» не може базуватися на розкритті